

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

Itsehoitolääkkeiden myyntikanavien laajentaminen päivittäistavarakauppoihin vähentää apteekkien myyntiä, mikä vaikeuttaa erityisesti pienten apteekkien kannattavaa liiketoimintaa. Pelkosenniemen apteekki tarjoaa lähiseudun asukkaille laadukasta lääkeneuvontaa ja reseptilääkkeitä. Itsehoitolääkkeiden siirtyessä kauppoihin vaikeuttaa muutos myös apteekkitoimintaa kokonaisuudessaan ja vaarantaa reseptilääkkeiden saatavuuden paikkakunnalla. Lisäksi apteekkien ylläpitämien lääkekaappien toiminta pitää turvata.

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Pelkosenniemen kunnan näkökulmasta on olennaista, ettei verouudistus johda apteekkipalveluiden keskittymiseen isompiin keskuksiin pienten apteekkien kustannuksella. Pelkosenniemen apteekki ylläpitää Savukosken sivuapteekkia ja Pyhätunturin matkailualueen lääkekaappia. Uudistuksen myötä apteekkitoiminnan mahdollisesti vaikeutuessa on riski, että lähin lääkkeiden jakelupiste on Kemijärvellä tai Sodankylässä. Savukoskelta olisi silloin matkaa yhteen suuntaan 90 kilometriä, Pelkosenniemeltä 50 kilometriä ja Pyhätunturilta 50 kilometriä. Pelkosenniemen kunta katsoo, että uudistettavassa laissa tulee huomioida ja taata asukkaiden yhdenvertainen pääsy lääkehuollon piiriin, ja mahdollistettava pienten apteekkien toiminta alueille, joissa on erityisolosuhteet ja matka lääkejakeluun kasvaa liian suureksi.

Suomen kunnissa on pinta-alaltaan laajoja alueita, joilla välimatkat ovat pitkiä ja julkisen liikenteen yhteydet heikot – jos paikallinen apteekki lakkaa kannattamattomana ja suljetaan, monen iäkkäämmän tai autottoman asukkaan lääkkeiden saanti vaikeutuu huomattavasti. Apteekkipalvelujen saavutettavuus on keskeinen yhdenvertaisuutta tukeva tekijä, joka tulee turvata kaikille kansalaisille asuinpaikasta riippumatta. Lisäksi kattava apteekkiverkosto on myös huoltovarmuustekijä – apteekit ovat osa yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria. Huomioitavaa olisi myös Lapin pienillä paikkakunnilla oleva matkailutoimiala, joka kymmenkertaistaa kunnan alueella olevien ihmisten määrän erityisesti sesonkeina. Toimiva apteekkiverkosto takaa myös turistien lääkkeiden saatavuuden.

Pelkosenniemen kunta toivookin, että uudistuksessa etsitään tasapaino taloudellisten säästöjen ja palvelujen saavutettavuuden välillä, jotta säästöjen liiallinen tavoittelu ei johda apteekkipalvelujen rapautumiseen maaseudulla. Uudistusta on syytä tarvittaessa hienosäätää esimerkiksi tukimekanismeilla, jotta harvaan asuttujen alueiden ja pitkien välimatkojen päässä olevat apteekit säilyvät elinvoimaisina lähipalveluina myös tulevaisuudessa. Lakiesityksessä ei ole huomioitu lääkehuollon toimivuuden varmistamista alueille, jotka eivät ole markkinaehtoisia.

Esityksellä ei tule vaarantaa maanlaajuista apteekkiverkkoa, minkä on todennut myös sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen.

Lehtinen Lauri
Pelkosenniemen kunta - Kunnanhallitus